

Årsplan

For Kløvereng barnehage, avdeling Storhaug 2019-2020

Stavangerbarnehagen
kan barn

STAVANGER KOMMUNE

Innhold

Stavangerbarnehagen.....	3
Barnehagens lovverk	4
Presentasjon av Kløvereng barnehage, avdeling Storhaug.....	5
Kløvereng barnehage sin visjon:	6
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?.....	6
Trygghets sirkelen- omsorgspersoner som ivaretar barns behov.	7
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?.....	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?.....	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?	10
Språktiltaket	11
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?	11
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?	11
Hvordan arbeider barnehagen med overganger når barnet begynner i barnehagen?.....	12
Hvordan arbeider barnehagen med overganger innad i barnehagen?.....	12
Hvordan arbeider barnehagen med overganger mellom barnehage og skole?	13
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon?	13
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?.....	14
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene?	15
Kommunikasjon, språk og tekst	16
Kropp, bevegelse, mat og helse	17
Kunst, kultur og kreativitet.....	18
Natur, miljø og teknologi	19
Antall, rom og form.....	20
Etikk, religion og filosofi.....	21
Nærmiljø og samfunn.....	22

Stavangerbarnehagen

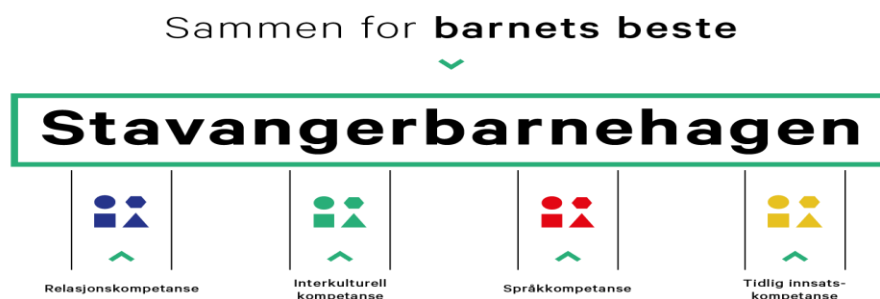
Stavangerbarnehagen skal være en god leke- og læringsarena for alle barn. Plan for kvalitetsutvikling «Stadig bedre» synligjør og ivaretar kommunens ambisjoner og målsetting om Stavangerbarnehagen som en god leke- og læringsarena for alle barn. Et godt barnehagetilbud for alle barn avhenger av personalets kompetanse. Bare kompetente ansatte kan sikre at barnehagen oppfyller sitt samfunnsmandat i tråd med barnehagens formål og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Basiskompetansen for Stavangerbarnehagen:

Basiskompetansen for personalet er tematiske satsningsområder i Stavangerbarnehagen. Basiskompetansene skal være førende for barnehagens arbeid med kompetanseutvikling. Den skal være gjennomgående for hele barnehagesektoren og sikre at kunnskapsbasert handlingskompetanse når helt frem til barnet.

Fokusområdene i basiskompetansen for personalet er:

- Relasjonskompetanse
- Interkulturell kompetanse
- Språkkompetanse
- Tidlig innsatskompetanse

Alle barnehager er pålagt gjennom lov og rammeplan å skrive en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med føringene fra rammeplanen. Barnehagen skal være en lærende organisasjon og da er utviklingsarbeid en kontinuerlig prosess. Dette danner grunnlaget for det pedagogiske innholdet og betyr blant annet å omsette rammeplanens intensjoner og mål til praksis. Systematisk vurdering- og refleksjonsarbeid knyttet til planer og praksis legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon.

BARNEHAGELOVEN

Barnehagelovens formålsbestemmelse:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik at respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene (Barnehageloven § 1, Formål).

RAMMEPLANE FOR BARNEHAGEN

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkelt barnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også vedsetter barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver s.19:2017)

STADIG BEDRE – PLAN FOR KVALITETSUTVIKLING I STAVANGERBARNEHAGEN

Oppvekst og levekår i Stavanger har vedtatt kvalitetsplan for perioden 2016- 2019. Planen skal være med på å bidra til:

- Å utvikle et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet i alle barnehager
- Å styrke barnehagen som læringsarena
- At alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

I rammeplanen står det at kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamilier er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner i kommunen. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning bør derfor stå sentralt.

Presentasjon av Kløvereng barnehage, avdeling Storhaug.

Vi er en kommunal barnehage som ligger sentralt til på Storhaug. Vi holder til i en gammel villa fra 1912 og har 40 barn, i alderen 1-6 år. Vi har valgt å dele barnegruppen inn i 3 avdelinger. Kastanje for 3- 6 år, Lønn for 2- 5 år og Rips 1- 3 år. Vi bruker stuene i huset som avdelingsrom til avdelingene Rips og Lønn. I hallen har vi peis og en flott trapp som fører opp til grupperommene og avdeling Kastanje. De senere årene har vi oppgradert garderobes, kjøkken og fått nytt skur til vogner og uteleker. Personalet teller 11 personer med ulik fagkompetanse.

Vi var så heldige at vi i 2016 fikk overrakt en flott kunstgave av kunstner Astrid Eidseth Rygh. Hun overrakte oss bildene fra sitt prosjekt "Fargefabel". Disse flotte, fargerike kunstverkene henger i trappen på vei opp til Kastanje

Vi er i år med i prosjektet Samspill helse og livsglede. Der vi med en gruppe barn besøker Sparekassen sykehjem som er nabo til barnehagen vår for felles sang og glede.

Vår besøksadresse er Kløvereng barnehage, avdeling Storhaug
Sandsgata 1, 4012 Stavanger.

Telefon: Kontor: 51 91 30 90

Avdelingene: Kastanje: 95233165. Lønn: 9515667. Rips: 41508836.

Ledelse i Kløvereng barnehage, avdeling Storhaug

Fra 01.08.2018 – 31.12.2019 har Kløvereng barnehage avd. Storhaug felles ledelse med Nymansveien barnehage og Vassøy barnehage. Virksomhetsleder har overordnet ansvar for barnehagene, og hver enhet vil ha en avdelingsleder i 50%-60% stilling. Avdelingsleder fungerer som leder i sin barnehage.

Virksomhetsleder (har kontor i Nymansveien barnehage)

June Torgersen, june.torgersen@stavanger.kommune.no

90652741 / 51912811 (kontor)

Avdelingsleder Kløvereng barnehage

Heidi Merete Waage, heidi.merete.waage@stavanger.kommune.no

41690587 / 51913090 (kontor)

Fra 01.01.2020 blir det ny virksomhetsstruktur i Stavanger kommune, dette som et resultat av sammenslåingen med Finnøy og Rennesøy. Kløvereng Barnehage avd. Storhaug er en av 6 kommunale barnehager på Storhaug som kommer i samme virksomhet.

Kløvereng barnehage sin visjon:

En god barndom varer hele livet.

Vi tenker at barnehagen som pedagogisk virksomhet har sin egenart og sine tradisjoner som må ivaretas. Anerkjennelse av **barndommens egenverdi** står sentralt i denne tradisjonen. Vi skal bidra til den gode barndommen ved å gi alle barn muligheter for lek. Leken har betydning for barns trivsel og som en grunnleggende livs- og læringsform. I barnehagen skal barna få oppleve lek både som egenverdi og som grunnlag for læring og allsidig utvikling. Barndommen er en læringsintensiv livsfase. I de tidlige barneårene legges grunnlaget for holdninger, verdier, kunnskaper og ferdigheter. Det er viktig at barn får tro på egen kompetanse og interesse for stadig å lære noe nytt. Dette gjøres ved at vi jobber med, og legger vekt på at her skal knyttes gode vennskapsbånd, ved å skape felles opplevelse, og gruppe tilhørighet. Vi skal være voksne som ser barnet som det er, som ser den enkeltes behov og som har kompetanse og felles forståelse for hva som skal til for at vi i Kløvereng barnehage kan være med på å gi barna *en god barndom som varer hele livet*.

Stavanger kommunes verdigrunnlag er:

Er til stede - Vil gå foran - Skaper fremtid, og visjonen er: *sammen for en levende by*.

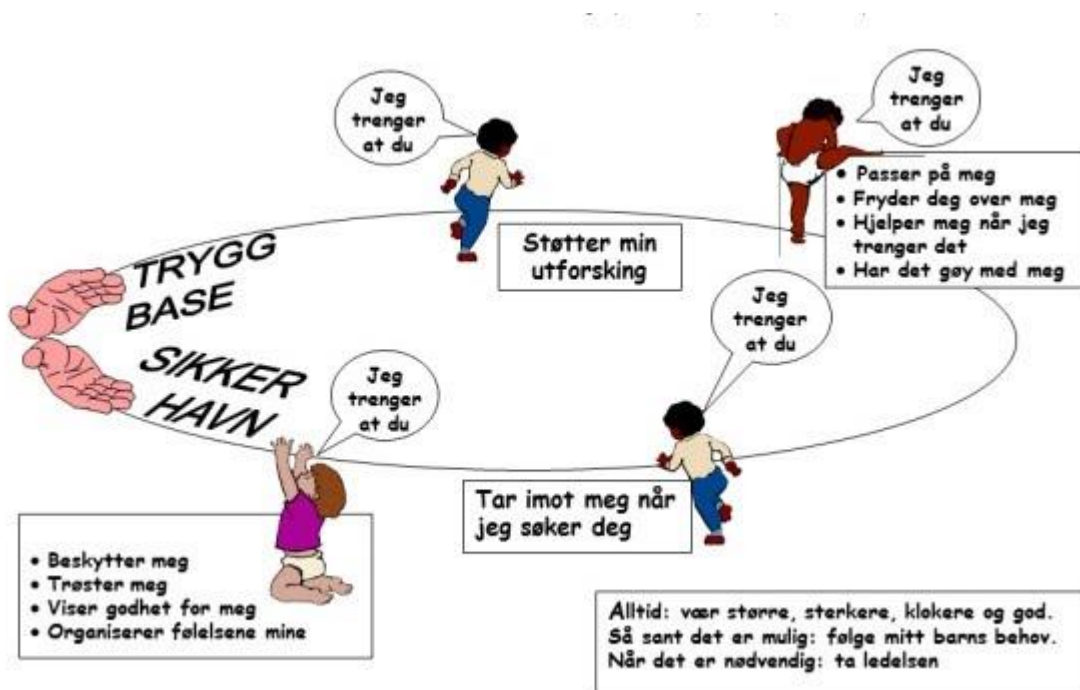
Verdiene vil få en naturlig plass i hverdagen, ved at vi i personalet er oss bevisst vår rolle som aktive voksne som *er til stede* i barnas daglige opplevelse, og deltar på barnas premisser. Vi *vil gå foran*, som gode, trygge rollemodeller. Dette arbeidet er med på å *skape fremtid* for alle oss som bor i Stavanger kommune.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

Det er mye læring i god omsorg, og omvendt. Det ligger mye omsorg i meningsfull læring knyttet til barnas aktiviteter i hverdagen. I småbarnsalderen bygger gode læringsprosesser på lek, og gode læringsprosesser styrker ofte barns forutsetning for lek. Omsorg i barnehagen skal prege alle hverdagssituasjoner og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i still, i måltider og påkledning. Barn skaper leke-fellesskap, og gjennom samhandling med hverandre utvikler barna bl.a. språk og sosial kompetanse. Personalet i barnehagen, og spesielt på småbarnsavdeling, har ansvar for å skape et hverdagsliv der barn opplever å mestre, og opplever glede over livet. Dette krever personal som knytter nære relasjoner til barna, kan reflektere over hele barnehagedagen, og gi barna gode, gylne øyeblikk. Å oppleve trygghet der en befinner seg er grunnleggende for at det sosiale samspillet skal bli bra. Når barnet er trygt kan det utfolde seg i lekens verden, og er ikke redd/engstelig for kontakt med andre barn og voksne.

Trygghetssirkelen- omsorgspersoner som ivaretar barns behov.

Dette er et av verktøyene i Relasjonskompetansen som vi benytter mye i vårt arbeid med barna.

Trygghetssirkelen bygger på mange års forskning omkring tilknytning og viser hvordan grunnleggende behov henger sammen. I nedre del av sirkelen ser vi barnets avhengighet og beskyttelsesbehov, altså tilknytningsbehovet. Hånden som tar imot nederst til venstre representerer den sikre havnen i form av en nær og trygg voksen som barnet kan få hjelp, trøst og nærhet hos når tilknytningsbehovet er «slått på». At tilknytningsbehovet er slått på betyr at barnet trenger nærhet til den voksne. Det kan være ulike grunner til dette, som at barnet er engstelig, sliten eller lei seg, eller at barnet kanskje har sine første dager i barnehagen, men ofte handler det ganske enkelt om et helt grunnleggende behov for nærhet og bekreftelse, et behov for følelsesmessig påfyll. I øvre del av sirkelen ser vi barnets selvstendighet og utforskertrang, barnets behov for å erobre og mestre verden. Den øverste hånden representerer også den voksne, men her fungerer hånden som en trygg base for utforsking. Tryggheten til å gå ut kommer fra vissheten om at det er mulig å komme inn igjen. Selvstendighet vokser fram av tillatelsen til å være avhengig. (Brandzæg, Torsteinson og Øiestad; Se barnet innenfra, s. 18)

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

” Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylt opplevelse og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser» (Barnehageloven § 2)

” Lek engasjerer barna, den er motiverende, noe som gjør lek interessant også for læring. Videre ser det også ut til å være utbredt enighet om at lek er en allsidig aktivitet. Den skifter raskt karakter og er både utfordrende og stimulerende. På den måten kan leken tjene mange funksjoner for barna. Lek kan innebære problemløsende aktiviteter, den stimulerer de ulike utviklingsområdene, kan bidra til å styrke identitet og selvfølelse og gir mulighet for å etterprøve oppfatninger og verdier” (Helge Røys, s110:2000).

Det å få tid, plass og ro til leken er viktig for oss i Kløvereng barnehage. Gjennom leken utforskes ting, og gode og vonde erfaringer bearbeides. De eldste barna er viktige rollemodeller for de som er yngre og vi vektlegger at alle skal få mulighet til å utvikle vennskap og samhold på kryss av kjønn, alder og kulturell bakgrunn. I leken utvikler barn sosial kompetanse. I for eksempel rollelek må barna kunne skifte perspektiv og gi opp kontroll, de må være spontane, gi seg over til øyeblikket, og forholde seg til *andres* handlingsforløp. Voksne som blir invitert inn i leken er heldige, selv om de ofte får rollen som kafégjest eller bestefar 😊 Voksenrollen i lek er et omdiskutert tema, men en definisjon som vi i Kløvereng barnehage forsøker å forholde oss til er:

” En profesjonell voksen deltar i blant, griper inn i blant. I blant bare støtter den voksne opp om leken eller skaffer rekvisitter. I blant skal hun knapt ses og absolutt ikke forstyrre. (Olafsson 1993)

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om vår evne til å utvikle og reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre. Gjennom gode dannelsesprosesser kan barn klare å utvikle, og holde på evnen til å være nysgjerrige og prøvende til den verden de er en del av. Barn trenger å gjøre seg erfaringer om at de er verdifulle medlemmer av et større fellesskap. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets helhetlige utvikling. Dette krever at vi voksne i Kløvereng barnehage er gode rollemodeller og som kan reflektere over egne verdier og handlinger.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

Barn kan uttrykke seg på mange måter i lek, og leken har en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Læring skal foregå i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet og være nært sammenvevd med omsorg, lek og danning. De fleste barn har barnehageerfaring før de begynner på skolen. Samtidig skal barnet selv ha mulighet for å søke erfaringer og opplevelser alene og i spill med andre. Gjennom utforskning og samtale skaffer barn seg kunnskap og innsikt på mange områder.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?

Sosial kompetanse er grunnleggende for å kunne fungere godt i samfunnet, ha positive sosiale relasjoner til andre og evne til å følge regler og normer for akseptabel atferd. Lek og samvær med andre barn kan bidra til en positiv utvikling av sosial kompetanse.

Jesper Juul er en dansk familieterapeut, han er opptatt av barns selvfølelse, og skiller mellom selvfølelse og selvtillit. Han sier at selvtillit får vi inn ørene, mens selvfølelse kommer inn i hjerte.

-Selvtillit: Handler om det vi kan. Det vi er gode eller dårlige til.

-Selvfølelsen: Er vår opplevelse av hvem vi er. Det handler om hvor godt vi kjenner -oss selv, og hvordan vi forholder oss til det vi vet.

Det er gjennom bekræftende samspill med andre at en "blir seg selv", og tidlig erfaring med jevnaldrende gjør barnehagen til en god arena for sosial utvikling og for å skape vennskap. Barna skal lære seg å balansere mellom selvhevdelse og å se andres behov. Et aktivt og tydelig personalet er nødvendig for å skape et varmt og sosialt miljø, ved å være til stede for å skape «en god barndom». Dette krever et nærvær som er både av fysisk og psykisk art. Barn trenger voksne som er til stede, er oppmerksomme på hva som skjer, griper inn når det trengs, og som lar det være når det ikke trengs.

Empati er evnen til å forstå en annens sinnstilstand eller følelser. Empati er derfor ikke bare evnen til å se om noen er glad eller trist, men innebærer også evnen til å forstå andres motiver for handling samt deres verdier og holdninger. Evnen til imitasjon gjør at barna begynner å vise innlevelse i andres følelser. De forsøker å trøste slik de selv er blitt trøstet, eller slik de har sett andre gjøre.

Veilederen «Barns trivsel – voksnes ansvar» sier dette om mobbing:

Mobbing blir definert ulikt, men noen av trekkene i ulike definisjoner er at

- Det dreier seg om negative, fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen
- Den som blir utsatt for erting, plaging eller utestenging, er lett tilgjengelig som del av et fellesskap han eller hun ikke har valgt selv
- Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg

Noen legger til at

- Handlingene må ha en viss hyppighet og foregå over tid
- Handlingene er planlagte eller ondsinnede

Heftet «Mobbing i barnehagen» (fra BFD) definerer følgende sosiale ferdigheter som viktige:

- *Empati og rolletaking* – innlevelse i andres følelser og forståelse for andres perspektiver og tanker
- *Prosocial atferd* – positive sosiale holdninger og handlinger som å hjelpe, oppmuntre og dele med andre
- *Selvkontroll* – å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser, og takle konflikter
- *Selvhevdelse* – hvordan en kan hevde seg selv og egne meninger på en god måte, og tørre å stå imot gruppepress og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang
- *Lek, glede og humor* – å kunne skille lek fra annen aktivitet, tolke lekesignaler, og å la seg rive med og føle glede, slappe av, spøke og ha det moro.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

I en barnehagehverdag er vi omgitt av bilder, lyd, tekst og talespråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom hele barnehagehverdagen. Vi skal anerkjenne og respondere på barnas non-verbale og verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling. Barnehagen er en viktig arena for å utvikle språk, kultur og identitet. En trygg forankring i eget språk og kultur gir de beste forutsetninger for å utvikle egen identitet. Språket er identitetsdannende og nært knyttet til følelser. Barnehagen må gi barnet støtte i å bruke sitt morsmål og samtidig arbeide med å fremme barnets norskspråklige kompetanse

Språktiltaket

Språktiltaket er et kompetansehevingsprosjekt som alle kommunale barnehager i Stavanger har vært gjennom. Dette har blitt implementert i vår barnehage. Vi har språksamlinger der vi deler barna opp i mindre grupper ut fra barnas behov og bruker temaer vi har ellers i barnehagen. I år har vi valgt å ha årstidene som hovedtema.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?

Medvirkning handler ikke om spesielle aktiviteter som vi har i barnehage, men skal gjenspeiles i dagliglivet. Hvor stor medvirkningen vil være og hvordan vi gjennomfører den er avhengig av barnets alder og funksjonsnivå. Medvirkning vil ikke si at barn skal bestemme, men at de skal oppleve voksne som er lyttende og oppmerksomme til deres meninger. Barn skal kjenne både tilknytning, føle fellesskap og kjenne at de kan utøve sin selvbestemmelse. De skal støttes til å leve seg inn i andres situasjon og lære å ta hensyn til andre. Både kroppslig og språklig gir barna uttrykk for hvordan de har det. De yngste gir oss tydelige signaler gjennom kroppsholdning, mimikk og følelsesuttrykk. Vi oppmuntrer barna aktivt til å gi uttrykk for sine tanker, meninger og vi møter dem med anerkjennelse. Barna gjøres også oppmerksomme på andres uttrykk. Vi vil ta vare på barnas kreativitet og nysgjerrighet, både hver enkeltes og hele gruppens. Vi vil at barna skal erfare at konsekvenser er en naturlig del av det å ta valg. En forutsetning for å ta barns medvirkning på alvor er at vi har god kommunikasjon mellom personal og barn og mellom personal og foreldre.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?

*” Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings – og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem”
(Barnehageloven § 1 formål).*

Vi ønsker å skape et nært og åpent foreldresamarbeid som er preget av gjensidighet, respekt likeverd og trygghet. Foreldrene er barnehagens viktigste samarbeidspartner. For at barna og foreldrene skal lettere kunne være medvirkende tar vi tak i det barnet interesserer seg for og har daglig dialog med foreldrene, noe som gir en større mulighet til påvirkning og til å gripe fatt i barnas ” her og nå” interesser. Vi legger ut månedsbrev og temaplan, samt bilder fra ulike aktiviteter på hjemmesiden vår. Barnehagen skal være et systematisk pedagogisk tilbud, og vi bruker enkelte observasjons og kartleggingsmetoder. Disse er bakgrunn for foreldresamtaler.

<u>Vi vil:</u>	<u>Vi ønsker at du skal:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Møte dere med respekt. ✓ Se hvert enkelt barn. ✓ Være lydhøre for deres forventninger og ønsker. ✓ Gi barna mulighet til å være med på planlegging. ✓ Være engasjerte voksne, som tar barnas interesser på alvor. ✓ Skape felles opplevelse. ✓ Gi barnet utfordringer som er tilpasset alder og nivå. ✓ Ta oss tid til å fortelle litt om "dagen i dag" i å hente tiden. ✓ Lage månedsbrev som gir dere nødvendig informasjon om barnehagen som virksomhet. ✓ Tilby oppstarts samtale for nye barn. ✓ Gjennomføre foreldre samtale årlig. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Være bevisst overfor felles ansvaret vi har for at barnet skal trives og utvikles. ✓ Ta kontakt om det som opptar deg, på vegne av barnet. ✓ Gi oss beskjed dersom barnet er sykt, eller skal hentes av noen andre. ✓ Lese den informasjonen som henges opp, legges på hjemmesiden, og sette deg inn i våre rutiner. ✓ Gi oss informasjon om ting som vil kunne prege barnets humør. ✓ Respektere åpningstidene. ✓ Holde orden i barnets hylle, og følge med på at der er nok klær, tilpasset årstiden. ✓ Benytte deg av tilbudet om foreldre samtale

Hvordan arbeider barnehagen med overganger når barnet begynner i barnehagen?

Når barnet starter i barnehagen, vil dere alt ha fått et velkomstbrev der det står litt informasjon om den første tiden i barnehagen. Ved oppstart har dere fått en kontaktperson som vil følge dere og deres barn den første tiden i barnehagen. Dere vil også få tilbud om en oppstarts samtale, der dere sammen med pedagogiskleder går gjennom den første tiden i barnehagen.

Hvordan arbeider barnehagen med overganger innad i barnehagen?

Vi er en barnehage med 40 barn. I løpet av barnehageåret er vi mye sammen og deler barna i grupper på tvers av avdelingene. Hvis barna skal bytte avdeling, blir barn og foreldre blir informert om hvilken avdeling barnet skal gå på, før bytte av avdeling skjer. Videre har vi overføringsmøte innad i barnehagen.

Hvordan arbeider barnehagen med overganger mellom barnehage og skole?

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole (rammeplan 33:2017)

Stavanger kommune har en egen plan for overgang mellom barnehagen og skole/sfo. Målet er at alle får en positiv og trygg opplevelse av det å begynne på skolen. Dette vil gi et godt grunnlag for den videre opplæringen. De barna som skal begynne på skolen er med i skolegruppa her i barnehagen.

Skoleforberedende aktiviteter og ferdigheter som vi vil legge vekt på er:

- Selvstendighetstrening i forhold til påkledning, holde orden på plassen, toalett besøk osv.
- Lære barna å fungere i et positivt fellesskap (sosial kompetanse), f. eks turtaking i samlinger og lek.
- Stimulere interessen for tallsymboler og bokstaver.
- Bevisstgjøre barna på hva bokstavene heter og hva lydene deres er.
- Gi barna kjennskap til begrep som brukes i skolen, som friminutt – SFO- rektor-elev osv.

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon?

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten». (rammeplan 39:2017)

Det er viktig å synliggjøre for oss selv, barn og foreldre hva vi har jobbet med, samtidig også dokumenterer de prosesser vi har vært gjennom. Vi kan ved å reflektere over dokumentasjonen, forstå barnets læreprosesser og hvordan barnet har det. Dokumentasjon kan dermed øke innsikt og forståelse hos den voksne, noe som er kjempeviktig for kvaliteten på vårt arbeid med barna.

Vi har hjemmeside hvor vi legger månedsbrev, bilder og små historier fra barnehagehverdagen som en del av dokumentasjonsarbeidet. Her kan du lese om, og få informasjon om hva vi gjør i barnehagen, hvilke tema vi jobber med. I månedsbrevet vil du kunne lese om bakgrunnen for valgene vi har gjort. Barna får også sin egen perm som fylles opp med bilder og tegninger. Inne i barnehagen henger vi opp plakater av aktiviteter/utflukter som gir grobunn for mang en god erindringsamtale mellom barn – barn, og barn – voksen.

Stavangerbarnehagene bruker TRAS - skjema en observasjon av språk i daglig samspill som et kartleggingsverktøy, fra barnet er omtrent 2,5 år. Denne observasjonsmetoden gir oss et godt utgangspunkt til systematisk oppfølging av hvert enkelt barn. Vi vurderer jevnlig det pedagogiske arbeidet, og ønsker med det å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehagens lover og rammeplan.

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

Barn med særskilte behov skal ifølge Lov om Barnehager § 9 få et likeverdig barnehagetilbud. Dette er barn som må ivaretas gjennom ekstra tiltak for at et likeverdig barnehagetilbud skal oppnås. Når det er barn med særskilte behov på avdelingen kan det være grunnlag for ekstra bemanning. Eventuelle tildelte midler må søkes fornyet for hvert barnehageår.

Tidlig innsats/Kvello-prosjektet:

Som en del av kvalitetsplanen for Stavangerbarnehagene 2016-2019 har Kløvereng barnehage tatt del i et kompetansehevings-prosjekt (Kvello prosjektet) for å kunne oppdage barn som har behov for ekstra støtte i sin utvikling

Kløvereng barnehage har deltatt i prosjektet som er basert på metoden «Tidlig innsats i barnehagen» Prosjektet er utviklet for å sikre at det enkelte barn får et godt kvalitativt og tilpasset tilbud. Kompetansehevingen har styrket oss i å sette inn rett hjelp så tidlig som mulig. Pedagoger og det øvrige personalet har fått økt bevissthet i å oppdage barn som er i eller har vansker, og hvordan vi best og på raskest mulig måte kan hjelpe disse barna til en bedre hverdag. Kompetansen blir forebyggende og samtidig et sosialt utjevneende tiltak.

For at vi skal få til et helhetlig tilbud til det beste for barnas oppvekst og utvikling, samarbeider barnehagen vår med andre tjenester og instanser i kommunen. Våre samarbeidspartnere er helsestasjonen, PPT, Barnevernstjenesten, Ressurssenteret, skole og Johannes læringscenter.

PPT er kommunens rådgivende og sakkyndige instans i spørsmål som omhandler barn, unge og voksne med behov for spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning i barnehage og skole. PPT utreder enkeltbarns behov og gir råd og veiledning til foreldre, barnehage og skole, og legger grunnlaget for hjelp fra Ressurssenteret.

Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene?

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i en sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnas lek danner viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene.» (rammeplan 47:2017)

Rammeplanen har syv fagområder som omfatter hele barnehagens hverdag. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i et temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

I sosialt samspill i lek og hverdagsaktiviteter skjer det ofte en spontan kommunikasjon knyttet til fagområdene. At barn får rike, felles opplevelser og del i kunnskaper på mange områder, er også en forutsetning for at det skal bli god lek og et godt samspill mellom barna

Disse områdene er:

- 1. Kommunikasjon, språk og tekst**
- 2. Kropp, bevegelse, mat og helse**
- 3. Kunst, kultur og kreativitet**
- 4. Natur, miljø og teknologi**
- 5. Antall, rom og form**
- 6. Etikk, religion og filosofi**
- 7. Nærmiljø og samfunn**

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplan 47:2017)

Barnehagen skal bidra til at barna:

- Får uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Bruke språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- Leke og improvisere med rim, rytme, lyder og ord
- Oppleve glede og spenning ved høytlesning, fortelling, sang og samtaler.
- Lære å lytte, og gi tilbakemelding
- Lære å vente på tur
- Lærer å bruke språket til å uttrykke ønsker og følelser
- Får et positivt forhold til bøker, sanger og rim og regler
- Lage fortellinger selv, se at ord blir til skrift
- Blir tatt med inn i undringens verden rundt begreper i eventyr og ordtak
- Blir kjent med symboler, som tall og bokstaver.
- Får delta i språksamlinger

Personalet må:

- Være bevisste rollefigurer som lytter aktivt og gir tilbakemeldinger
- Vise glede over samtaler, og tilføre nye begrep
- Bruke språket i alle situasjoner, sette ord til handling
- Lese/fortelle bøker, eventyr og fortellinger
- Bruke rim, regler og sanger
- Oppmuntre barna til å fortelle, ta ordet
- Synliggjøre bokstaver og tall
- Forberede og gjennomføre språksamlinger
- Være bevisst hvilke funksjoner eventyret har og nytte alle muligheter et eventyr gir

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.» (Rammeplan 49:2017)

De grunnleggende ferdighetene tilegner barna seg i tidlig småbarnsalder. Barnehagen skal bidra til at barna får positiv selvoppfatning via kroppslig mestring. Vi i barnehagen bidrar til at barna får varierte og utfordrende motoriske erfaringer, både grov og fin motorikk, kroppsbeherskelse og rytme. Dette gjør vi ved å organisere dagene slik at det er balanse mellom aktivitet, måltid, ro og lek. Videre vil vi bruke nærområdene til turer i skogen, til stranda og også til sentrum. Kløvereng barnehage er vi kostholds bevisste, og vil skape sunne vaner og holdninger til kosten. Vi serverer alle måltidene og har fokus på variasjon. Vi lager et varmt måltid i uken.

Barnehagen skal bidra til at barna:	Personalet må:
<ul style="list-style-type: none">• Opplever glede gjennom å bruke kroppen• Opplever fysisk mestring• Får gode erfaringer med allsidige og varierte bevegelser• Våger å utfordre seg selv fysisk• Utvikler motoriske ferdigheter• Velge pålegg, planlegge meny• Lære å sitte i ro ved bordet, og å rydde av etter seg• Lære god håndhygiene• Lære å våge å smake på forskjellig mat, og frukt• Får delta i bevegelsesanger• Øke kroppsbevissthet ved påkledning og utkledning• Går på tur	<ul style="list-style-type: none">• Tilpasse fysiske aktiviteter etter barnas alder• Planlegge turer, tilpasset gruppa slik at gleden ved turen er like stor som selve målet• Være mye ute, i all slags vær og være aktive i leken med barna• Bruke utetida aktivt• Organisere tradisjonsrike leker ute, som sisten, rødt lys m.m, men la det være rom for barnas egen aktivitet• Legge til rette for finmotoriske aktiviteter• Skape rom for fri utfoldelse så vel som organisert aktivitet• Stimulere til rollelek• Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser.

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. I arbeid med dette fagområdet skal personalet stimulere til barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimenter (rammeplan 50:2017)

Bydels- og byturer gir oss mange og varierte kunstneriske inntrykk, både gjennom arkitektur og utsmykning på husene, statuer, og museums og galleri besøk. I etterkant av aktiviteter vil vi gi barna anledning til å uttrykke sine inntrykk gjennom fortelling, tekst, felles oppsummering, tegning, maling eller andre virkemidler som dans, musikk og drama. Et av våre mål innen dette fagområdet er nettopp å motivere barna til å finne sine egne uttrykksformer, for å få til dette må vi være oppmerksomme og vise respekt for deres valg, og oppmuntre dem til videre utforskning av uttrykksform. Årstidene som tema skal gjenspeiles i uttrykkene dette året.

<p>Barnehagen skal bidra til at barna:</p> <ul style="list-style-type: none">• Får varierte inntrykk og erfaringer med kunst• Har tilgang til ulikt materiale• Får bruke fantasi, og skaperglede• Opplever estetikk i nærområdet• Blir kjent med byggekunst, håndverk og arkitektur• Lærer ulike uttrykks måter• Utvikler sin følsomhet til å lytte og iakttå• Opplever at kunst, og kultur bidrar til nærhet og forståelse• Lærer tradisjonsrike sangleker• Bruke gjenbruksmateriale i formingen	<p>Personalet må:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gi barna varierte estetiske inntrykk• Skape anledninger til både voksen styrt og barnestyrt aktiviteter• Oppmuntre barna til å legge merke til detaljer rundt oss• Gjøre barna oppmerksomme på detaljer i bomiljøene og arkitekturen på Storhaug• Gi barna erfaringer innenfor musikk, dans og drama• Gi barna tilgang til utstyr, og vise dem hvordan de skal bruke det• Lære barna sangleker• Kunne fortelle eventyr fritt og bruke mimikk og stemmevariasjon.• Være en kulturformidler• Ha respekt for barnas uttrykksform
--	--

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring» (Rammeplan 52:2017)

For de små er det ingenting som er mer spennende enn å løfte på en stein, og å se hva som bor under den. Vi har mye spennende å følge med på i hagen vår, småkryp, fugler, trær, blomster og det er fascinerende å se hvordan alt endrer seg gjennom de forskjellige årstidene. Ved å følge et bestemt tre gjennom årstidene vil det også bli veldig synlig for oss hvordan alt forandrer seg.

Barnehagen skal bidra til at barna:

- Opplever mangfoldet i naturen
- Opplever glede ved turer
- Lærer å kildesortere, og få innblikk i miljøvern og bærekraftig utvikling
- Lære å se forandringer i naturen, følge med på årstider og vær
- Får være delaktige og medarbeidere i kjøkkenhagen
- Bli kjent med dyr og planter som finnes rundt oss her på Storhaug
- Får eksperimentere, og snakke om fysiske fenomener
- Får erfaring med teknikk gjennom leker og materiell

Personalet må:

- Lære barna respekt for naturen
- Gi barna variasjon på turer
- Lære barna å kildesortere
- Gjøre barna oppmerksomme på, og samtale om, årstider og vær
- Vise interesse, og undre oss sammen med barna
- Så frø/plante/stelle inne-ute
- Snakke om dyr, fugler og insekter
- Utføre eksperimenter i sammen med barna
- Skape nysgjerrighet og undring over det som skjer i naturen i de ulike årstidene
- Finne spor i naturen og lede barn mot undring og vise engasjement for barns mange spørsmål

Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning» (Rammeplanen 53:2017).

Matematiske begreper finnes i alt rundt oss. Rommet vi er i, uteområdet vi er på hver dag, i skogen, på veien til og fra der vi beveger oss. Det gjelder å bruke sansene, prate om det vi ser og opplever, være i samspill med barna HELE TIDEN.

Barnehagen skal bidra til at barn:	Personalet må:
<ul style="list-style-type: none">• Oppleve glede over å leke med tall• Lære seg enkelte matematiske begrep• Få leke med, og utforske former og mønster• Lære ulike størrelser, former og mål• Lære å sortere, klassifisere• Lære å telle, rim, regler og rytme.• Få kjennskap til tall som er gjennomgående i alle eventyr; magiske tall (3), tallrekker, stor, mellom, liten, osv.• Bli stimulert innen området også i utelek og på turer	<ul style="list-style-type: none">• Ta utgangspunkt i barnets interesse• Synliggjøre tall og bokstaver• Telle sammen med barna og hverdagssituasjoner• Gi barna erfaring med former, mønster og mål, eks under matlaging• Fundere sammen med barna, hvor langt ER langt?• Bruke konkrete for å gi barna erfaringer, som mattemeisen, kaplaklosser og Lego klosser.• Være aktive i leken og i utetiden

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livsynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. (Rammeplanen 54:2017).

Vi ønsker å ha fokus på egen identitet og trygghet på egne verdier. Kultur og identitet er knyttet til etikk og religion og danner grunnlag for etiske normer. Personalet vil møte familier med ulike normer og de skal være i stand til å møte dette profesjonelt. I norske barnehager har vi allikevel nedfelt i vårt rammeverk at det er kristen tro og tradisjon sammen med humanistiske verdier som skal prege våre etiske normer. Det er blant annet respekt, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet og er gjenkjennelig i de fleste religioner og livssyn. Dette og er også forankret i menneskerettighetene.

<p>Barnehagen skal bidra til at barna:</p> <ul style="list-style-type: none">• Opplever respekt for sin tro• Utvikle nysgjerrighet og toleranse for hverandre• Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner• Få kjennskap til religioner og land som er representert i gruppa• Få oppleve glede ved å undre seg sammen med andre• Lære seg å snakke om konflikter og finne mulige løsninger i fellesskap• Får møte etiske dilemmaer gjennom eventyrene	<p>Personalet må:</p> <ul style="list-style-type: none">• Møte barnas spørsmål med alvor og respekt• Skape rom for undring og gode samtaler• Skape interesse for ulike måter å leve på• Markere høytider• Hjelp barna til å finne gode løsninger på konflikter• Ta opp temaer knyttet til etikk gjennom eventyr/tema; liten-stor, følelser- glede-sinne-sorg, rett-galt, omsorg, valg, mot og styrke, trofasthet, mestringsfølelse
--	---

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. (rammeplanen 56:2017)

Barna i Kløvereng skal bli kjent med bydelen og byen vår gjennom opplevelse og erfaringer i nærmiljøet. Tema: årstidene skal være gjennomgangstonen.

<p>Barnehagen skal bidra til at barna:</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppleve at de er en del av ett større fellesskap, og at de har mulighet for påvirkning• Gå på turer i bydelen/nærmiljøet• Får være med å arrangere FN-fest.• Lære at gutter og jenter behandles likt• Få forståelse for ulike levesett• Få noe kjennskap til Norges urbefolkning• Får kjennskap til norsk kulturarv gjennom eventyr• Besøke Sparekassens sykehjem til felles sang og aktiviteter• Bruker nærmiljøets kulturtilbud; biblioteket, museum, teateret, Tou Scene, naturområdene, lekeplassene.	<p>Personalet må:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ha demokratiske prinsipper i gruppa• La barna få oppleve at de viktige for fellesskapet• Vise interesse for barnas bomiljø og lokalmiljø• Lære barna forståelse for ulikheter, skape ett inkluderende miljø som motvirker mobbing• Arrangere solsikkefest• Bli kjent med kulturtilbudene i byen og være aktive brukere av nærmiljøet og gi barna kortreiste kulturelle opplevelser• Arrangere FN-fest.
--	--

STAVANGER KOMMUNE